

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA	MINISTARSTVO ZA LJUDSKA I MANJINSKA PRAVA
NAZIV PROPISA	Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o rodnoj ravnopravnosti

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

U skladu sa Akcionim planom za implementaciju preporuka iz Evropskog partnerstva, Crna Gora je nedavno usvojila izmjene i dopune dva antidiskriminaciona zakona – Zakona o zabrani diskriminacije i Zakona o zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda. Polazeći od činjenice da su izmjene i dopune gore navedenih zakona nastale usljed neophodnosti izrade antidiskriminacionog zakonodavstva u skladu sa specifičnim društveno-političkim, kulturno–istorijskim i ekonomskim uslovima, kao i da predstavljaju značajan pomak u oblasti zaštite svih pravnih subjekata od diskriminacije, te u vezi sa tim, u oblasti zabrane i zaštite od diskriminacije po bilo kom osnovu i promocije jednakosti, istovremeno se stvorila i potreba za usaglašavanjem Zakona o rodnoj ravnopravnosti sa pomenutim zakonima.

Drugi razlog je svijest o postojanju različitih rodnih uloga u crnogorskom društvu, što ima za rezultat da muškarci i žene ljudska prava uživaju u različitom obimu, odnosno da su žene te koje su u većoj mjeri diskriminisane, te nijesu u mogućnosti da u punoj mjeri uživaju sve koristi i dobrobiti od napretka društva. Naime, faktičko stanje govori da u praksi nije zastupljena puna ravnopravnost u ostvarivanju proklamovanih i Ustavom i zakonima utvrđenih prava.

Ovo potvrđuje i istraživanje o poznavanju i primjeni Zakona o rodnoj ravnopravnosti u institucijama Crne Gore koje je objavljeno u martu 2014 i prezentovano na Odboru za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore. Istraživanje je ukazalo upravo na nedovoljnu primjenu rješenja Zakona o rodnoj ravnopravnosti u praksi, te na potrebu donošenja novih odredbi obavezujućeg karaktera i izmjena u pogledu pojačanih prekršajnih sankcija.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

- Rodna ravnopravnost predstavlja fundamentalno pravo za sve i od suštinskog je značaja za svaku demokratsko društvo. Da bi ovo pravo bilo ostvareno ono mora na pravi način biti prepoznato s pravne strane. Dakle, novim rješenjama u Predlogu zakona obezbjeđuju se jednake mogućnosti za žene, muškarce i osobe drugačijih rodni identiteta, da doprinesu kulturnom, političkom, ekonomskom i socijalnom napretku, kao i da imaju jednake mogućnosti da uživaju sve koristi i dobrobiti od napretka jedne zajednice.

- Ciljevi su usklađeni sa Programom rada Vlade za 2014. godinu, sa Programom rada Ministarstva za ljudska i manjinska prava za 2014. godinu, Planom aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti 2013 – 2017, Strategijom unapređenja kvaliteta života LGBT osoba za period 2013 – 2018, Zakonom o zabrani diskriminacije ("Sl.list CG", br.46/10; "Sl.list CG", br.18/14), Zakonom o inspekcijском nadzoru ("Sl.list RCG", br.39/03; "Sl.list CG", br. 76/09 i 57/11).

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

Izmijenjeni Zakon o rodnoj ravnopravnosti predstavljaće pozitivan korak koji bi trebao da doprinese obezbjeđivanju jednakih mogućnosti za žene, muškarce i osobe drugačijih rodni identiteta, da doprinesu kulturnom, političkom, ekonomskom i socijalnom napretku, kao i da imaju jednake mogućnosti da uživaju sve koristi i dobrobiti od napretka jedne zajednice, te da se poveća svijest o postojanju različitih rodni uloga u crnogorskom društvu, što ima za rezultat da muškarci i žene ljudska prava uživaju u različitom obimu.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektno.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Donošenje predloženog propisa doprinijeće jačanju pravnog i institucionalnog okvira u borbi protiv diskriminacije, naročito kada su u pitanju najranjivije društvene grupe kao što su vidimo da li će su u pitanju najranjivije društvene grupe, pogotovu one višestruko diskriminirane osobe.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

- Za potrebe sprovođenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o rodnoj ravnopravnosti ne treba obezbjeđivati posebna sredstva u Budžetu.
- Sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa nijesu postojale.

(U prilogu RIA-obrasca dostavljamo Vam cjeloviti tekst Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o rodnoj ravnopravnosti)

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

U izradi Prijedloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o rodnoj ravnopravnosti učestvovali su, sa svojim predlozima i sugestijama, i predstavnici/ce Delegacije EU, Misije OEBS-a i Kancelarije UNDP u CG, kao i nezavisna ekspertkinja.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Odbor za rodnu ravnopravnost u saradnji sa Ministarstvom za ljudska i manjinska prava, uz podršku Misije OEBS-a i Kancelarije UNDP sprovelo je Istraživanje o poznavanju i primjeni Zakona o rodnoj ravnopravnosti u crnogorskim institucijama u 2010 i 2013. Rezultati su bili pokazali da se mora uraditi mnogo po pitanju potpunije implementacije i potpunijem razumijevanju unutar državnih institucija. Očekuje se da će ovim izmjenama i dopunama postići neophodna promjena, u tom smislu, te da će sljedeće istraživanje pokazati vidljiv napredak u implementaciji Zakona. U Prijedlogu se konkretizuju kaznene odredbe, koje uvode više prekršaja nego što je do sada to bio slučaj, a što je takođe u praksi bio jedan od najčešće kritikovanih segmenata Zakona o rodnoj ravnopravnosti.

- Kao glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva biće: povećan procenat saznanja ispitanika o institucionalnim i zakonodavnim mehanizmima o rodnoj ravnopravnosti u sledećem istraživanju koje će biti sprovedeno.
- Za dosledniju primjenu Zakona u smislu poštovanja odredbi iz Zakona, biće zaduženi koordinatori/ke za rodnu ravnopravnost imenovani u svim organima državne uprave i lokalne samouprave, starješine i odgovorna lica u pravnim licima, te preduzetnici/ce.

Datum i mjesto

09. oktobar , 2014. godine

Starješina

MINISTAR

Dr. Suad Numanović

